

Oikeusministeriö

18. 09. 2009

ad 7 / 026, Jari Salila
Javo

Oikeusministeriö
Lainsäädäntöneuvos Jari Salila
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Asia: Vesilain uudistus / Ojitusluku

Mustasaari 16.9.2009

Viitaten aiemmin käymäämme puhelinkeskusteluun sekä ”Ådran, Bredsundstrasket jämte bigrenar” nimisen ojitusyhtiön ja ”Söderfjärdens Torrlägningsföretag”- nimisen kuivatusyhtiön yhteydenottoihin haluan näiden yhtymien pyynnöstä lyhyesti esittää seuraavaa:

Ådran ym ojitusyhtiön ongelma

Valuma-alueessa tapahtunut huomattava muutos ojitustoimituksen jälkeen.

Oheinen kartta (liite 1) osoittaa selvästi ongelman ytimen. Ojitustoimitus on pidetty viimeksi 1952 ja sen jälkeen vain jokunen perkaustoimitus. Kartassa sinisellä merkitty viiva on kuivatusojan uoma. Keltaisella merkitty on hyötyalue. Valuma-alueen raja on paksu punainen viiva. Ojitus on määrätty pellon kuivatussyvyyden 1.2 m:n mukaan, kuten vuonna 1964 voimaantullut nykyinenkin VL 6:15 ja VA 77 edellyttävät.

Uusi ojitustoimitus on vireillä toimitusinsinööri Tomas Pättin mukaan. Toimitus on toistaiseksi keskeytetty, koska osakkailla / hyödynsaajilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia jatkaa toimitusta, sillä toimitus johtaisi n. 58.000 €:n kustannuksiin kuivatusojan perkausten ja uusien tierumpujen ym.rakentamisen vuoksi.

Tilanne on vuodesta 1952 muuttunut valtavasti. Vuonna 1952 hyötyalue oli 113.62 ha, vuoden 2005 tilanteen mukaan viljelty peltoalue = hyötyalue oli tosiasiasa pienentynyt niin, että se oli n. 90 ha, ja varmaan on senkin jälkeen pienentynyt. Valuma-alue vuonna 1952 ja on edelleenkin 6.85 neliökilometriä, Vuonna 1952 valuma-alue oli ”maalaismaisemaa”, siis peltoa ja metsää, - sitä se ei enään ole.

Tehdyn selvityksen mukaan valuma-alueella on noin 700 asuinkiinteistöä talousrakennuksineen ja osin asfaltoituine piha-alueineen. Maapohja ei siten enään ime vesimassoja samalla tehokkuudella kuin v.1952. Nämä alueet ovat lisäksi maastollisesti sellaisia, että vesi valuu luontaisesti kuivatusojaan aiheuttaen sen, että kuivatusojan kunnossapito vaatii huomattavia kustannuksia, jotka

VL 6:32 mukaan jäävät osakkaiden maksettavaksi. Kuten edellä totesin kyseessä on suuret summat tierumpujen uusimistarpeesta sekä kuivatusojan perkaamis- ja leventämistarpeesta johtuen. Tehdyn laskelman mukaan n. 58.000 €. Vaasan kaupunki ei ota maksuja kontolleen, vaikkakin se myöntää jatkuvasti poikkeamisluvilla rakennuslupia alueelle. Alueella ei ole kaavaa. Tilanne on ongelmallinen.

En usko, että tällainen ojitustilanne on ainoa Suomessa, eli kyse ei ole vain yhden ongelman ratkaisusta.

Ojitusyhtiön tavoite on, että nytt, kun vesilakia uudistetaan, päästäisiin sellaiseen lainsäädännölliseen ratkaisuun, että esim. **huomattavasti muuttuneista olosuhteista johtuen tai muusta erityisestä syystä (tämän tyyppinen) valuma-alue voitaisiin ojitustoimituksessa määrätä ns. erityisalueeksi, jonka kiinteistöt esim. vuotuisen keskimääräisen sadannan perusteella tai muulla vastaavalla tavalla määrättäisiin osallistumaan ojitusyhtiön ylläpitokustannuksiin.**

Tosiasiahan on, että nuo valuma-alueen kiinteistöt hyötyvät kuivatuksesta, mutta ojitustoimituksen hyötyalueen kiinteistöt yksin vastaavat kustannuksista. Nyt olisi oikea hetki löytää tilanteelle lakiin perustuva ratkaisu. Muutos edellyttää perinteisen ajatustavan muutosta ja ennen kaikkea muutostahtoa.

Söderfjärdenin kuivatus.

Ongelma 1.

Söderfjärdenillä on sama ongelma kuin edellisessä kohdassa. Oheisessa kartassa (Liite 2) Söderfjärdenin kuivatusojasto on mustalla merkitty ”ruudukko”, yhteensä n. 42 km. Punaisella rajattu alue on kuivatusalue, jolta vedet pumpataan pumppuaseman kautta mereen. Alueen ympäri kulkeva voimakas musta murtoviiva on valuma-alueen raja. Tältä alueelta kaikki vedet valuvat ensin niskaojiin (merkitty Nackdike). Normaalioloissa niskaojien vesi johdetaan luonnollisena virtaamana pumppuaseman ohi (ei tarvitse pumpata), mutta esim. lumen sulamisaikaan tai rankkasateiden aikana niskaojat eivät kykene vetämään kaikkea vettä, vaan vesi tulvii kuivatusalueelle, josta se on pumpattava suurin kustannuksin pois. Veden tuoma kiinteoainne tukkii niskaojat, niiden rummut ja myös kuivatusalueen ojia. Jotta näiltä ongelmilta vältyttäisiin, tulisi niskaojia suurentaa ja tierumpuja uusia, mutta niistä toimista aiheutuu huomattavia kustannuksia, kuten myös vuosittaisista niskaojien ja kuivatusojien perkauksista ja ”ylimääräisen veden” pumppaamisesta. Nämä kustannukset kuivatusyhtiö joutuu yksin maksamaan.

Tässäkin kohdassa pitäisi pyrkiä lainsäädännöllisesti saman tyyppiseen ratkaisuun kuin mitä edellisessä kohdassa on esitetty.

Ongelma 2.

Nykyinen VL 6:5 (= ojasta nostetun maan sijoittaminen) tuottaa Söderfjärdenin kuivatusyhtiölle suuria ongelmia, mikä ilmenee hyvin oheisista kiinteistöjaotuskartasta ja maastotietokartasta (liitteet 3 ja 4 + kiinteistöjaotuskartasta tehty kalvo). Söderfjärdenin alue on jaettu monen kiinteistön kesken ja palstat ovat niin kapeita, että ojitusmassojen poisvienti alueelta on nykyaikaisella kalustolla lähes mahdotonta ainakin, jos aikoo varjella viljelyksiä tuhoutumasta. Olosuhteista saa hyvän kuvan, kun sijoittaa kalvon maastotietokartan (liite 4) päälle. Ojat ja palstat katkovat toisensa pieniksi palasiksi eikä tilaa ole kuljetuksille.

Kuivatusyhtiön tavoite on, että uuteen vesi(talous)lakiin (5:9) lisättäisiin mahdollisuus jättää maa-ainekset kiinteistölle kiinteistönomistajan vastustuksesta huolimatta (vaikkapa esim korvausta vastaan), jos ojamaiden pois vienti aiheuttaa po kiinteistölle tai muulle kuivatusalueella olevalle kiinteistölle taikka kuivatusojastolle huomattavaa haittaa tai vahinkoa.

Vielä on pari kysymystä, jotka on pyydety esittämään:

Kuivatusyhtiön mahdollisuus omistaa maata

Kuivatusyhtiö tarvitsee ”omaa maata” ja siihen lainhuudon sekä pumppuaseman rakentamiseen/ylläpitämiseen, nostettujen ojamaiden sijoittamiseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen. Kiinteistön omistamismahdollisuudella helpotettaisiin käytännön toimintaa, ei tarvitsisi tehdä maanvuokrasopimuksia tms.

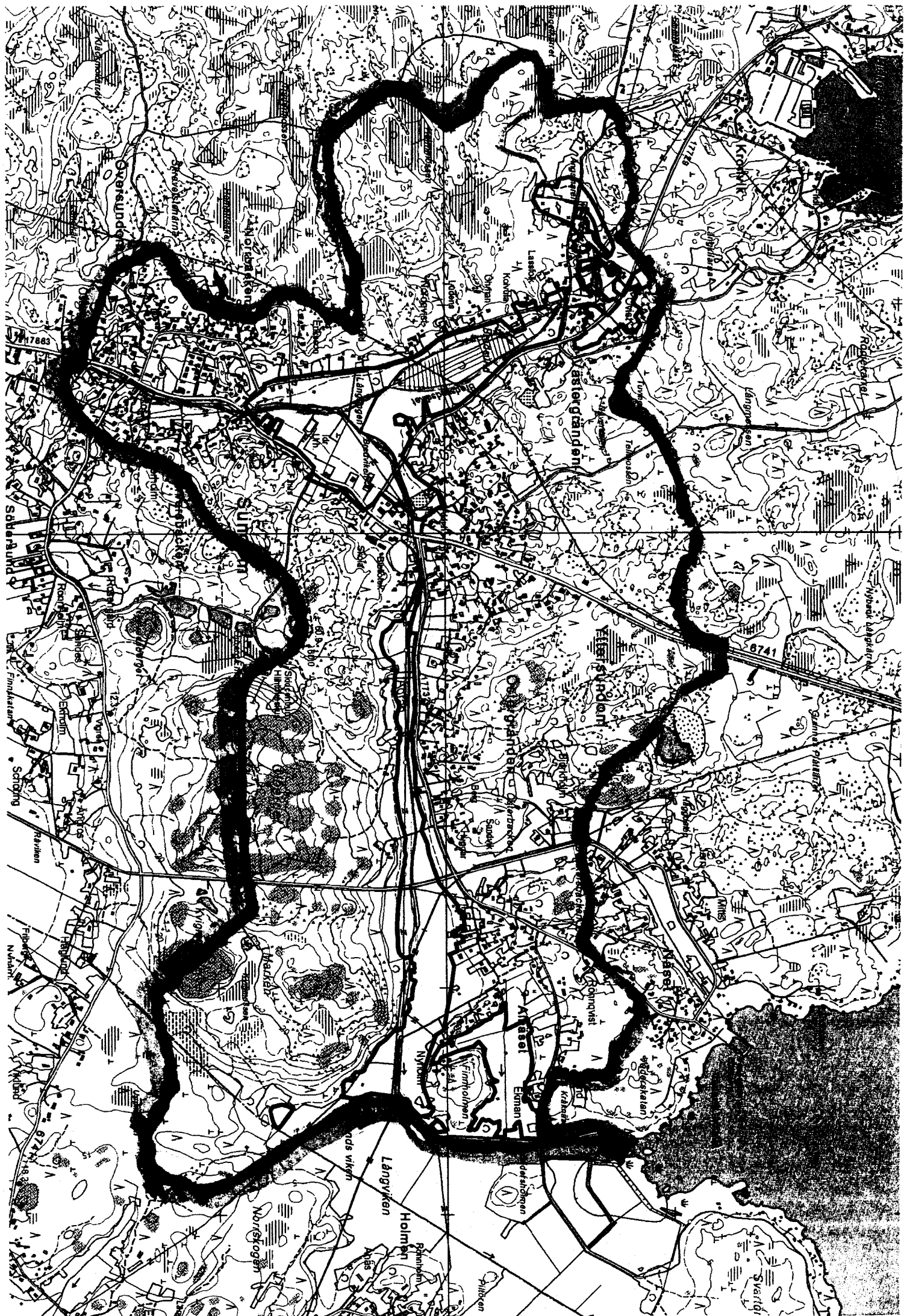
Kokouskutsut

Kuivatusyhtiö toivoo, että vain alkukokoukseen tarvitsisi lähettää henkilökohtaiset kutsut, mutta muihin kokouksiin kutsuna riittäisi kuulutus paikkakunnalla yleisesti leviävässä lehdessä. Kun osakkaita on runsaasti, on henkilökohtaisten kutsujen lähettäminen sekä työläs että kallis tehtävä.

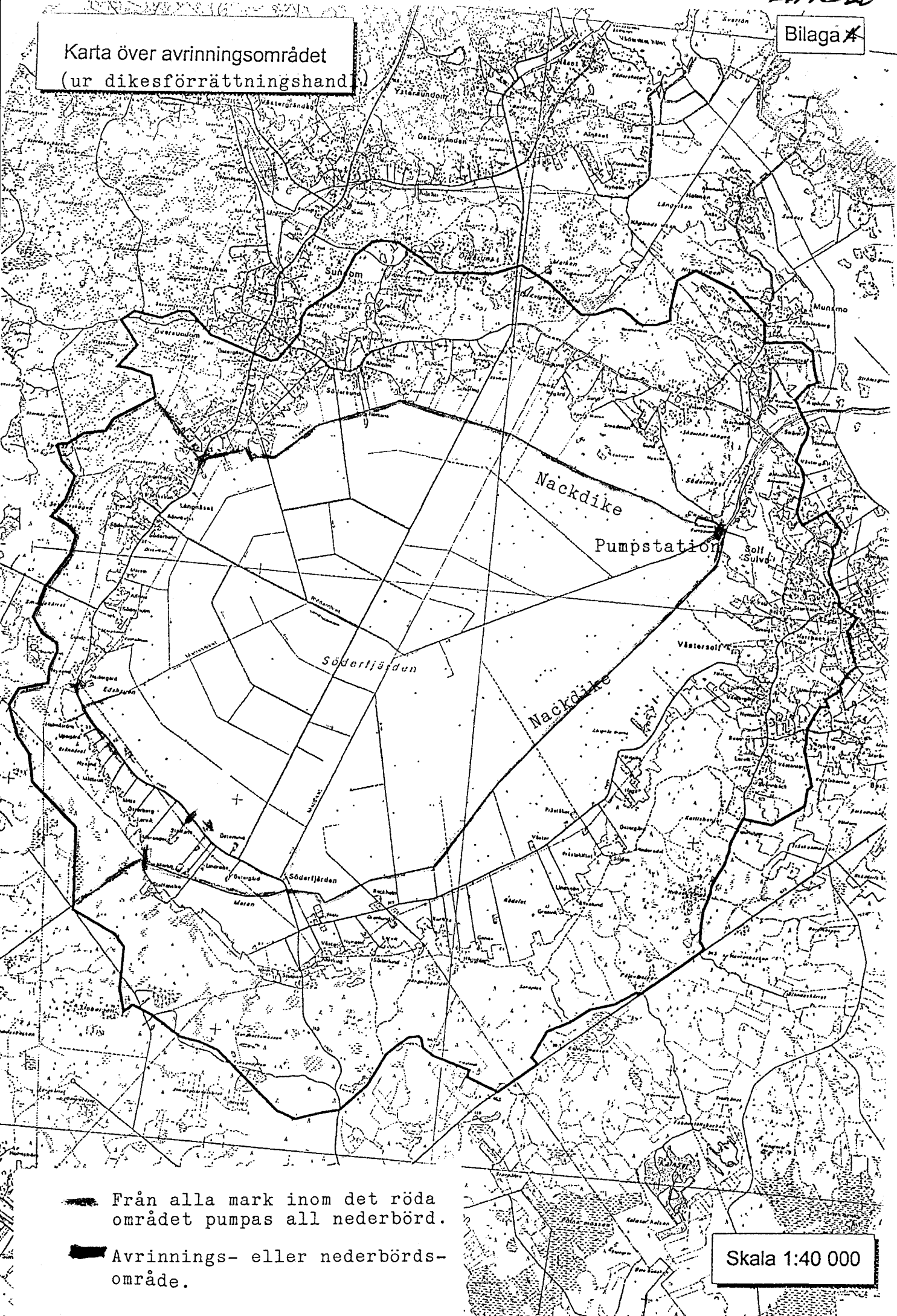
Tässä ovat minulle esitetyt toivomukset. Myönnän, että esitetyt tavoitteet vaativat aivan uudenlaista ajattelua ojitus- / kuivatustoimituksissa, mutta muutostarve on todellinen. Ojitus- ja kuivatusyhtiöt kokevat tilanteen suurena taloudellisena ongelmana ja vakavana oikeudenmukaisuuskysymyksenä. Toivon, että esitys johtaisi asianmukaisiin muutoksiin jo lain valmisteluvaiheessa. Olen tarvittaessa valmis keskustelemaan tarkemmin asiasta.

Pekka Kainlauri
eläkkeellä oleva ylituomari
Auroorantie 22
65610 Mustasaari
puh. 050-3014181
sähköposti: kpkainlauri@luukku.com

Karta över avrinningsområdet
(ur dikesförrättningshand)

Från alla mark inom det röda området pumpas all nederbörd.

Avrinnings- eller nederbördsområde.

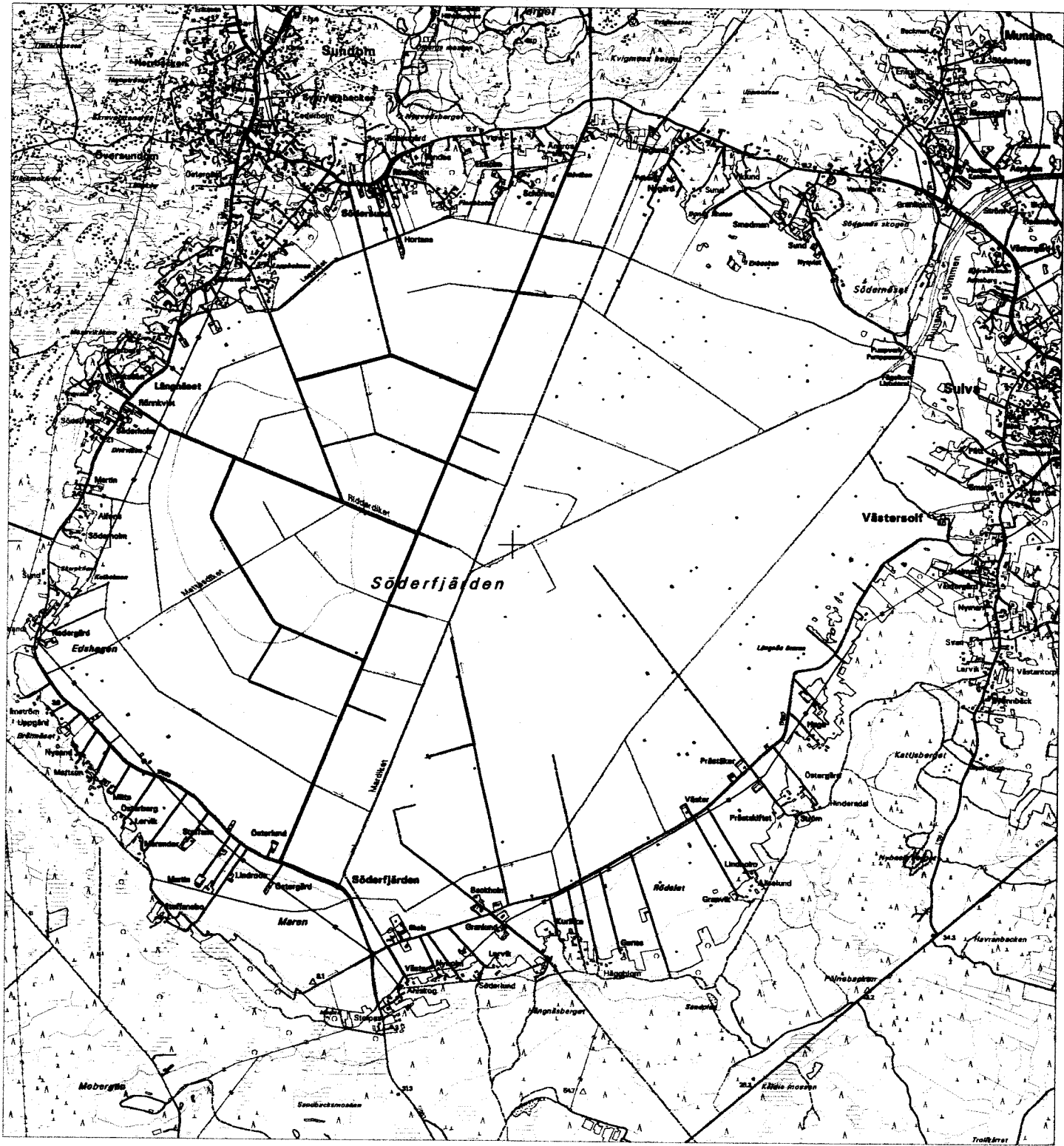
Skala 1:40 000

1526339

1532939

860

69

60

69

1526339

1532939

Maastotietokanta
1 : 35 000

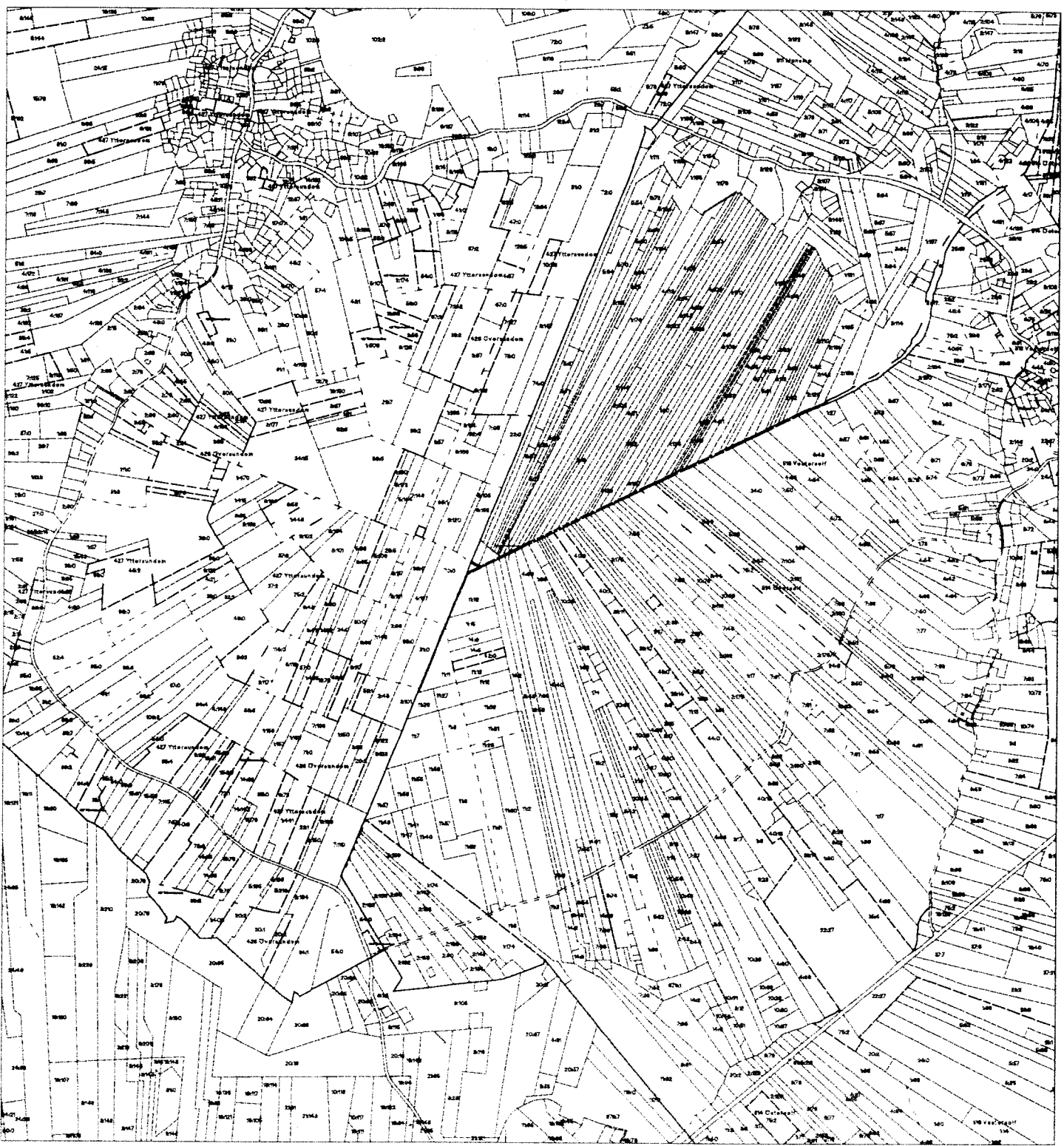

MAANMITTAUSLAITOS

Copyright Maanmittauslaitos
Aineiston kopiointi tai muu käyttö ilman
Maanmittauslaitoksen lupaa on kielletty.
Tulosteen muste ei ole arkistokelpoista,
eivätkä värit kestä ultraviolettivaloa.

1:526330

1:532930

Kiinteistöjaotus (KRK)

1 : 35 000

Kiinteistöjaotus on yläreunan päiväyksen mukainen.

MAANMITTAUSLAITOS

Copyright Maanmittauslaitos
Aineiston kopiointi tai muu käyttö ilman
Maanmittauslaitoksen lupaa on kielletty.

Tulosteen muste ei ole arkistokelpoista,
eivätkä värit kestä ultraviolettivaloa.

1:526330

1:532930